

SKY 423

Avrupa Birliği ve Sağlık Politikaları

11. Hafta

**AVRUPA ÇALIŞMA SÜRESİ
DİREKTİFİ:
SAĞLIK ÇALIŞANLARI**

Avrupa Çalışma Süresi Direktifi [2003/88/EC sayılı Direktif]

- Amaç: Çalışanlar için en iyi güvenlik ve sağlık koruma düzeyini sağlamak amacıyla çalışma süresi için minimum gerekleri ortaya koymak
- AÇSD; çalışma saatleri, dinlenme periyotları, yıllık izin ve gece çalışanları için çalışma düzenlemeleri ile ilgili minimum gerekleri belirlemektedir.

Temel Unsurlar		Tanım-Özellikler
Amaç ve Kapsam		<p>Direktif çalışanların korunması konusundaki AB sağlık ve güvenlik düzenlemelerinin bir parçasıdır.</p> <p>Çalışma sürelerinin düzenlenmesinde asgari sağlık ve güvenlik gereksinmelerini belirlemektedir.</p> <p>Günlük dinlenmeler, hafta tatili ve yıllık izinlerin asgari süreleri, ara dinlenmeleri, haftalık azami çalışma süreleri, gece çalışması, vardiya usulü çalışma Direktif kapsamında ele alınmaktadır.</p> <p>Serbest çalışanlar, karar almada özerk olanlar, aile çalışanları, dini işlerde çalışanlar, ulaştırma işinde (gezici) çalışanlar kapsam dışındadır.</p>
Çalışma süresi	48 saat limiti	Haftalık çalışma süresi fazla mesai de dahil olmak üzere 48 saati aşamaz.
	Referans periyodu	17 hafta (çalışma süresinin hesaplanmasında kullanılan periyot)
	Çalışma süresi tanımı	Ulusal yasalar ve/veya uygulamalarla belirlenen, işçinin, işverenin gözetimi ve denetimi altında, işverence verilen görevleri yerine getirirken geçen tüm süreler
İki işte birden çalışma		İki veya daha fazla bir işte çalışanların toplam çalışma süresinin de 48 saati aşmaması gerekmektedir.
Katılmama durumu	Ülkelerin katılmaması	Ülkeler Direktifin bir istisna şartı olan haftalık maksimum 48 saat çalışma gereğinin dışına çıkmak hükmünden yararlanmak isteyebilirler.
	Çalışanların katılmaması	Eğer söz konusu ülke katılmama hakkını elde ederse, bu durumda çalışanlar herhangi bir baskı ile karşılaşmadan kendi rızaları ile bu hakkın kullanımına başvurabilirler.
Gece çalışma	8 saat limiti	24 saatlik periyot için 8 saat ile sınırlandırılmıştır.
	Referans periyodu	17 hafta
	Gece çalışma tanımı	Ulusal yasalarla belirlenen, herhalde gece yarısı ile sabah saat 5 arası süreyi içeren ve 7 saatten az olmayan süre
	Sağlık değerlendirmeleri	Gece çalışanların düzenli olarak ücretsiz sağlık kontrollerinden geçmeleri gerekmektedir.
	Kayıtlar	Bölüm yöneticisinin gece çalışanların 2 yıl süre ile çalışma saatlerinin kayıtlarını tutması gerekmektedir.
Dinlenme periyotları	Günlük dinlenme	Her bir 24 saatlik periyot için aralıksız 11 saat minimum dinlenme periyodu
	Haftalık dinlenme	Günlük dinlenme süresinin dışında olmak üzere haftalık (7 gün) minimum bir gün (24 saat) dinlenme periyodu
	Dinlenme araları	6 saatten fazla olan çalışma günlerinde en az 20 dakikalık bir dinlenme arası verilmesi
	Dinlenme süresi tanımı	Çalışma süresinden sayılmayan tüm süreleri ifade eder.
Yıllık izinler		Yıllık olarak dört hafta ücretli izin

Katılmama Durumu

- AÇSD, işletmelere haftada 48 saatten fazla çalışma yaptırılmaması kuralı dışına çıkabilmelerine olanak tanıyan bir hükme sahiptir
- İngiltere, Fransa ve İspanya'nın da yer aldığı toplam 15 AB üyesi ülke, bazı sektörler için bu istisna hükmünden yararlanmaktadır.
- Uygulamada kimi işverenler çalışanların “katılmama hakkı formunu” imzalamaları yönünde baskı yapmaktadırlar.
- Sağlık çalışanları açısından ele alındığında ise baskıya daha ziyade genç ve deneyimsiz olanlar maruz kalmaktadır.

Tablo 9.3. Avrupa Birliği ve Türkiye’de Sağlık alışanlarının Bazı alışma Koşullarının Karşılaştırılması

Özellikler	Avrupa Birliği	Türkiye
		<i>2003/88/EC sayılı ASD</i>
Haftalık alışma süresi	Fazla mesai de dahil olmak üzere maksimum 48 saat	45 saat (fazla mesai hariç)
Referans periyodu	17 hafta	-
Gece alışma	24 saatlik periyot için maksimum 8 saat	Değişken
Dinlenme	Her bir 24 saatlik periyot için aralıksız 11 saat minimum dinlenme periyodu; 6 saatten fazla olan çalışma günlerinde en az 20 dakikalık bir dinlenme arası verilmesi; günlük dinlenme süresinin dışında olmak üzere haftalık (7 gün) minimum bir gün (24 saat) dinlenme periyodu	Günlük alışma saatleri ile ilgili olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na (DMK) atıfta bulunulmaktadır. 657 DMK’ya göre, günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde alışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı’nın muvafakati alındıktan sonra kurumlarınca düzenlenir (657 sayılı DMK, md 101)
Yıllık izin	Yılda dört haftalık ücretli izni kapsar	Hizmeti 1 yıldan on yıla kadar olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gün
Katılmama durumu	Ülkeler isterlerse iç mevzuatlarında yer vermek ve çalışanın da kendi rızası ile 48 saatlik haftalık maksimum çalışma süresinin üzerinde bir çalışma süresi belirlenebilir	-
ağrı üzerine çalışma (icapı nöbeti)	Tanımlanmamış. AAD’nin SiMAP ve Jager kararları var: Bu kararlar icapı nöbetlerindeki tüm zamanın 48 saat limiti hesabına dahil edilmesini öngörüyor.	İcapı nöbetleri normal çalışma saatinin (45 saatin) dışında ve karşılıkları tam olarak ödenmemektedir

Çalışma yaşamı ile ilgili konularda sosyal diyalog uygulamasına önem veren AB'nde, çalışma süresi yaşamsal öneme sahiptir. Denkleştirme süresinin işçinin onayı ile, haftalık çalışma süresi üzerinde bir çalışma yapabilmesine olanak verilmesinin, iş ve aile yaşamı arasındaki uyumu artırmak için uygulamaya konduğu belirtilmektedir.

Yönergenin istisnalar bölümünde yer alan 17/1. maddesinde; işin özelliğinden kaynaklanan nedenlerle çalışma süresinin hesaplanamaması veya önceden belirlenememesi durumlarında; yöneticiler, aile üyesi işçiler veya dini bir kurumda çalışanlar hakkında yönerge hükümlerini uygulamama imkanı olabilecektir (Blanpain, 2006:543-545). Direktifin gece çalışma süresiyle ilgili 8. maddesine göre; toplu sözleşmeler veya çalışma hayatının tarafları arasındaki ulusal veya bölgesel sözleşmeler ile belirlenen denkleştirme süresi uygulanabilecektir (Tuncay, 1999;73). Pek çok üye devlet belirli bir telafi dönemi içinde ortalama çalışma süresinin belirlenmesi yerine, kesin bir günlük ve/veya haftalık limit belirleme ve günlük, haftalık veya yıllık olarak belirlenen limitlerde fazla çalışma yapılmasına izin verme yoluna gitmektedir (TİSK, 2003).

TEŞEKKÜRLER